

ความแตกต่างของบทบาททางเพศกับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท
ของนักเรียนก่อนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวศุภยา จิตตะยโสธร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-952-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1618344#

SEX ROLES DIFFERENCES IN INTIMATE FRIENDSHIPS
OF PREADOLESCENT STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

MISS DULAYA CHITAYASOTHORN

This Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-952-3

คุณยา จิตตะยโสธร : ความแตกต่างของบทบาททางเพศกับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทของนักเรียนก่อนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร (SEX ROLES DIFFERENCES IN INTIMATE FRIENDSHIPS OF PREADOLESCENT STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 134 หน้า.
ISBN 974-583-952-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของเด็กก่อนวัยรุ่นที่มีเพศและบทบาททางเพศแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของเด็กก่อนวัยรุ่นเพศหญิงสูงกว่าคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของเด็กก่อนวัยรุ่นเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01
2. เด็กก่อนวัยรุ่นเพศชายที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกันมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยเด็กก่อนวัยรุ่นเพศชายที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนี มีคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันสูงที่สุด รองลงมาได้แก่บทบาทความเป็นหญิงสูง บทบาทความเป็นชายสูง และบทบาทไม่เด่นชัดตามลำดับ
3. เด็กก่อนวัยรุ่นเพศหญิงที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกันมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยเด็กก่อนวัยรุ่นเพศหญิงที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนีมีคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันสูงกว่าเด็กก่อนวัยรุ่นเพศหญิงที่มีบทบาทไม่เด่นชัด ส่วนเด็กก่อนวัยรุ่นเพศหญิงที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนี บทบาทความเป็นหญิงสูงและบทบาทความเป็นชายสูงมีคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันไม่แตกต่างกัน
4. คะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของเด็กก่อนวัยรุ่นเพศชายที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนีแตกต่างกับคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของเด็กก่อนวัยรุ่นเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ คุณยา จิตตะยโสธร.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

C 441945: MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: SEX ROLES/INTIMATE FRIENDSHIPS/PREADOLESCENT STUDENTS.

DULAYA CHITAYASOTHRON : SEX ROLES DIFFERENCES IN INTIMATE FRIENDSHIPS OF PREADOLESCENT STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS.

THESIS ADVISOR : ASSO:PROF.PRAPHAIPHUN PHOOMVUTHISARN. 134 pp.
ISBN 974-583-952-3

The purpose of this thesis was to study the same sex intimate friendships of preadolescent with different sex and sex roles.

Results of this study are as follows

1. Female preadolescents show significant higher same-sex intimate friendships scores than male preadolescents. ($p < .01$)
2. Male preadolescents with different sex roles had significant differences in same sex intimate friendships. ($p < .01$) Moreover, male preadolescents with androgyny had the highest same-sex intimate friendships scores, followed by feminine, masculine and undifferentiated groups respectively.
3. Female preadolescents with different sex roles had significant differences in same sex intimate friendships. ($p < .01$) Female preadolescents with androgyny had higher same-sex intimate friendships scores than undifferentiated group. However, the scores of female preadolescents with androgyny, feminine and masculine groups did not differ significantly.
4. Male preadolescents with androgyny show significant differences in same sex intimate friendships scores from female preadolescents. ($p < .01$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....จิตวิทยา
.....จิตวิทยาพัฒนาการ
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติ..... อ.ดร.จิตตา.ค./จิ๋ว
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ประไพพรรณ ภูมิวิไลสาร อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณ อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาทุกท่าน โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ ดร. วรรณทิพย์ ศิริวรรณมุขย์ รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภามิต และรองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้รวมทั้งอนุเคราะห์เอกสารและข้อมูลอันเป็น ประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์ ตลอดจนนักเรียนทุก ๆ โรงเรียนที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ในภาควิชาจิตวิทยาทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา รวมทั้งช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณเพียวว์ ทองเกต, คุณณัฏฐ์ จินตะดิษฐกุล, คุณทิพย์วัลย์ สุทิน, คุณจุติกาญจน์ สุวรรณชาติ, คุณบุษบาบิณ บั้วรอด, คุณนันทารัตน์ ต้นเตยวราพันธ์, คุณงามตา กมลวรรณ, คุณธีราพร สติธรังกูร, คุณนภาพร คงเจริญ และคุณภัสสร รัตตะรังสี

และท้ายที่สุดขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจให้ความรักและความ ห่วงใย ตลอดจนมอบทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศุภยา จิตตะยโสธร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	41
สมมติฐานในการวิจัย.....	42
ขอบเขตในการวิจัย.....	42
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	43
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	44
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
กลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4. การอภิปรายผลการวิจัย.....	81
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	91

บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก.....	103
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	113
ภาคผนวก ง.....	117
ภาคผนวก จ.....	129
ภาคผนวก ฉ.....	132
ประวัติผู้วิจัย.....	134

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงการแปลคะแนนของบทบาททางเพศ โดยอาศัยเทคนิคการแบ่งกลุ่มจากค่ามัธยฐาน (median split technique).....	26
2. แสดงการเกิดความต้องการทางสังคมและบุคคลสำคัญที่สามารถตอบสนองความต้องการทางสังคมที่เกิดขึ้น ตามโรมเดลของ Sullivan.....	31
3. แสดงโรมเดลพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของ Sullivan.....	33
4. แสดงโรงเรียนนึ่งกักตกรุงเทวมหานคร (กทม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สปกทม.) จำแนกตามเขตการปกครอง.....	47
5. แสดงการแปลผลคะแนนลักษณะบทบาททางเพศ โดยอาศัยเทคนิคการแบ่งกลุ่มจากค่ามัธยฐานของค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง.....	51
6. แสดงจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สุ่มมาศึกษาความตรงตามโครงสร้างของแบบวัดบทบาททางเพศ จำแนกตามโรงเรียนและเพศ...	53
7. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าที่ของมาตรวัดลักษณะความเป็นชาย มาตรวัดลักษณะความเป็นหญิง และมาตรวัดลักษณะเป็นกลาง จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	54
8. แสดงจากเวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สุ่มมาศึกษาความเที่ยงของแบบวัดบทบาททางเพศ จำแนกตามโรงเรียนและเพศ.....	55
9. แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท.....	63
10. แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่ามัธยฐานของคะแนนมาตรวัดลักษณะบทบาททางเพศ จำแนกตามเพศ.....	68

11.	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกัน จำนวนตามเพศ	69
12.	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน) ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนตามเพศและบทบาททางเพศ ตามเกณฑ์ Median-split-half.....	70
13.	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t) ของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกัน จำนวนตามเพศ	71
14.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวนตามบทบาททางเพศ.....	72
15.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีของชะเฟ (Scheffe) ของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวนตามบทบาททางเพศ...	73
16.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง จำนวนตามบทบาททางเพศ.....	74
17.	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีของชะเฟ (Scheffe) ของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง จำนวนตามบทบาททางเพศ...	75
18.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาททางเพศแบบแอนโดรจีไน์ กับกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง โดยแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที (t).....	76

19. แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ไคสกีซิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนี กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนี โดยแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t) 77
20. แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ไคสกีซิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทความเป็นหญิงสูง กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทความเป็นหญิงสูง โดยแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t) 78
21. แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ไคสกีซิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทความเป็นชายสูง กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทความเป็นชายสูง โดยแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t) 79
22. แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ไคสกีซิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทใหม่เด่นชัด กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทใหม่เด่นชัด โดยแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t) 80

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่	
1. กราฟแสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสัมพันธ์กับบิดา มารดา เพื่อนเพศเดียวกัน เพื่อนต่างเพศ จำแนกตามชั้นเรียน.....	2
2. การถอดแบบจากพ่อแม่ของเด็กชายและเด็กหญิงตามแนวคิดของ Freud.....	8
3. การเปรียบเทียบขั้นตอนของพัฒนาการด้านบทบาททางเพศของเด็กชาย ตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีปัญญาทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการ ทางความคิดความเข้าใจ.....	14
4. รูปแบบในการสร้างแบบวัดบทบาททางเพศตามแนวคิดดั้งเดิม.....	24

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย